

ogólnopolska konferencja naukowa

aula / gmach główny
ASP im. J. Matejki w Krakowie

www.aneksykultury.asp.krakow.pl

Aneksy kultury

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Wydział Architektury Wnętrz
ASP im. J. Matejki w Krakowie

The Space is the Message

The Space is The Message • The Message is the Space

Arystoteles mianuje przestrzeń bezkształtną materią, której formę nadają działania człowieka. Kant jako pierwszy stwierdza, że przestrzeń jest produktem ludzkiej wyobraźni porządkującym czas i miejsce, a nie elementem świata. Dla Henriego Bergsona przestrzeń jest spoiwem, które umożliwia człowiekowi uchwycenie relacji między jej poszczególnymi częściami składowymi. Przestrzeń zatem ujawnia się w percepcji zjawisk, zdarzeń i rzeczy. Kant wiąże projektowanie z działaniami, które rozgrywają się w wyobraźni twórcy. Kantor uważa, że wszelkie formy rodzą się w przestrzeni, a ona sama nie jest „biernym pojemnikiem, w którym umieszczamy przedmioty”. Przestrzeń zyskuje tu cechę formotwórczą – bezpośrednio z niej wyłaniają się zjawiska podlegające percepcji, nie jest tłem, ani figurą – jest czasem i miejscem w doświadczeniu odbiorcy. Jej cechą jest dynamika zmian – *wydarza się* za każdym razem inaczej, w zależności od świadomości i wyobraźni doświadczającego. W tym rozumieniu przestrzenie ekspozycyjne, muzealne stają się bliższe widowiskom – spektaklom na wpeł improwizowanym, gdzie element improwizacji osadzony jest w zaangażowaniu widza, podjęciu przez niego aktywnej intelektualnej i emocjonalnej współpracy z przestrzenią. Od projektanta przestrzeni zależy w jakim stopniu *zwiedzanie* przekształci się w *przeżywanie*. Słynne McLuhannowskie *The Medium is The Message* można odnieść do projektowania wystaw: medium (przestrzeń) staje się treścią – komunikatem spójnym z narracją, celem ekspozycji, językiem opowiedanej historii. Dopóki nie będą spójne – przekaz również nie będzie spójny, a zwiedzanie dalej będzie biernym oglądaniem wystawionych eksponatów. Komunikacja za pomocą przestrzeni i traktowanie przestrzeni jako komunikatu ma tożsamy z treścią wpływ na odbiorcę, stanowi spektakl dla zmysłów i ustanawia nowe wzorce percepcji. Jak projektować przestrzenie doświadczania, które rozbudzą uspione zmysły? Żyjemy w czasach zdominowanych już nie przez informacje – a ich fragmenty, nakładające się na siebie i nadpisujące na wierzchu kolejne swoje wersje. Ciągły przekaz danych w postaci kakofonii obrazów, dźwięków i pojęć nie jest liniowy, tka wokół nas gęstą sieć, w której prawda istnieje równolegle ze swoimi zakrzywionymi odbiciami w czarnych lustrach. Czy w obliczu sztucznej inteligencji, która potrafi za nas szybciej i sprawniej tłumaczyć rzeczywistość, nie jest nam wszystkim potrzebny zwrot w kierunku człowieka, tego co ludzkie, bliskie mu i przez to prawdziwe? Niedoskonałe i intuicyjne, bliższe naturze niż zero-jedynkowemu sposobowi zapisu rzeczywistości? Posługując się tekstami McLuhanna nie odcinać się od nowych technologii, a raczej traktując je jako narzędzia przedłużające działanie człowieka, nauczyć się nadawania rzeczom i zjawiskom odpowiednich proporcji. Parafrazując zdanie McLuhanna *The Medium is the Message*, w którym słowo *medium* tłumaczone jako *sposób wyrażania idei* – zamieniamy na słowo przestrzeń, pozwalamy sobie traktować przestrzeń na równi z treściami, jakie są w niej zakodowane.

Annexus

Pragniemy przewartościować myślenie o przestrzeni eksponowania sztuki, a ze *zwiedzania* wystaw uczynić zaangażowane doświadczanie, zanurzenie w emocjach, przeżywanie treści. Potrzebne jest w tym celu, nie tylko rozszerzenie warsztatu projektowego projektanta, ale również współpraca wszystkich zaangażowanych w budowanie przekazu i wypracowanie nowych metod kodowania treści za pomocą przestrzeni. Naszym marzeniem jest rzucenie wyzwania cichym i smutnym miejscom, w których narracja prowadzi po ścieżce zwiedzania jak po sznurku, nie wzbudzając emocji. Chcemy pozbyć się nudy, fiksacji i stereotypowego myślenia o przestrzeniach wystawienniczych. Bo ich zadaniem jest podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństw, rozszerzanie świadomości, budowanie wspólnoty, ale przede wszystkim rozwijanie empatii. Chcemy, żeby przestrzenie mówiły do nas w zrozumiałym dla nas języku, dawały się dotknąć i zapisać we wspomnieniach, żeby były żywe i bliskie. Zapraszamy do zgłaszania swoich dzieł i nowatorskich sposobów ich eksponowania. Zapraszamy do rozmów o ideach i ich wystawianiu, w każdej możliwej formie, ponieważ naszym celem jest burzenie schematów myślenia. Zachęcamy do udziału w ANNEXUSIE zarówno prelegentów przedstawiających w ramach konferencji swoje referaty, jak i osoby, które chcą zaprezentować swój manifest w postaci projektu ekspozytora, performansu, utworu muzycznego, animacji, instalacji, układu tanecznego, sztuki teatralnej, oprowadzania po wystawie etc. Inspirowujemy do budowania przekazu w innowacyjnej formie, prowokujemy do eksperymentów, przełamywania barier, budowania przestrzeni dostępności dla wszystkich odbiorców, inicjowania działań zgodnych z poszanowaniem natury. Zgłoszone dzieła i działania, po weryfikacji zgodności z tematem Annexusa, przez Komitet Naukowy Konferencji, przyjęte zostaną do pokazu / programu konferencji. Wydarzenie stanie się wskaźnikiem relacji między sztuką, kulturą i nauką, a przez swój nowatorski charakter stanie się przyczynkiem do rozważań na temat przyszłości projektowania przestrzeni ekspozycyjnych: angażujących i zmysłoczych, dostępnych i bliskich.

